

การซื้อขายตำแหน่ง หลุมดำในวงการข้าราชการ

นำเสนอเมื่อ : 15 มี.ค. 2559

ปรากฏการณ์การเผยแพร่ข้อความผ่านไลน์ เกี่ยวกับการซื้อขายตำแหน่งในวงการสีทากี้ ทำให้เกิดความสั่นสะเทือนในวงการข้าราชการ และสะท้อนให้เห็นว่าข้าราชการซึ่งได้ชื่อว่าเป็นบุคคลที่มีเกียรติ เขามาในวงการเพื่อรับใช้ประชาชน ปฏิบัติหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการะงานต่างๆ โดยได้รับค่าตอบแทนจากเงินภาษีของประชาชน

การเข้าสู่ตำแหน่งระดับต่างๆ ของข้าราชการ โดยปกติจะพิจารณาตามกฎระเบียบว่าด้วยความรู้ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง และที่สำคัญต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในองค์กร แต่ในทางกลับกัน ข้าราชการบางคนก็เหมือนกับมนุษย์ปฤชชนทั่วไปที่มีความต้องการในลักษณะที่หลากหลาย โดยเฉพาะความต้องการในการมีลาภมียศที่มีเกียรติทางสังคม

ข่าวสารการซื้อขายตำแหน่งในวงการข้าราชการไทยมีมานานวัน และยังไม่มืทีที่ว่าจจะหมดไป ทรายใดที่ตำแหน่งโดยเฉพาะตำแหน่งผู้บริหารในระดับต่างๆ มีอยู่อย่างจำกัด ผู้ที่กระหายในลาภยศและตำแหน่งหน้าที่ (บางคน) จึงต้องมีการแสวงหาด้วยวิธีการต่างๆ โดยเฉพาะการซื้อและการขายจึงเกิดขึ้น

ผู้บริหารระดับสูงในวงการข้าราชการ เมื่อเข้าสู่ตำแหน่งในระยะหลัง สังคมมักจะมีการระแวงและตั้งข้อสงสัยว่าบุคคลผู้นั้นเข้ามาในตำแหน่งอันทรงเกียรติเป็นคนของใคร และจ่ายไปมากน้อยแค่ไหน แต่ถาข้าราชการคนใดมีประวัติการปฏิบัติหน้าที่ที่ดิงามมาอย่างต่อเนื่อง ซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ยอมรับ บุคคลผู้นั้นคือข้าราชการมืออาชีพอย่างแท้จริง

ข้าราชการกับความซื่อสัตย์สุจริตเป็นประเด็นที่สังคมยุคใหม่ต้องการ เพราะความซื่อสัตย์สุจริตจะเป็นภูมิคุ้มกันให้ข้าราชการสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าประสงค์ ดั่งนั้นจะเห็นได้ว้ ในการเปิดรับสมัครบุคคลเพื่อสอบบรรจุเข้ารับราชการในตำแหน่งต่างๆ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีมาตรการป้องกันการทุจริตของผู้เขาสอบด้วยวิธีการที่แยบยล ตัวอย่างเช่น การสอบบรรจุครูในตำแหน่งครูผู้ช่วย การสอบตำแหน่งข้าราชการและพนักงานองค์กรปกครองท้องถิ่น เป็นต้น

การเข้าสู่ตำแหน่งในวาระแรกของข้าราชการ เมื่อมาด้วยภารกิจหรือใช้เส้นสายเสียเงินเสียทอง บุคคลเหล่านี้ก็จะถอนทุนคืนในอนาคตและเมื่อสบโอกาส ซึ่งพฤติกรรมในลักษณะนี้ก็ยังคงอยู่ควบคู่กับแวดวงราชการไทย และไม่มีทีท่าว่าจะหมดไป

ย้อนกลับมาถึงกรณีการเผยแพร่ข้อความผ่านไลน์ เกี่ยวกับการซื้อขายตำแหน่งในวงการสีทากี้ ที่บางคนบอกว่าในบางตำแหน่งต้องไซเงินถึง 50 ล้านบาท ประเด็นนี้ก่อให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรดังกล่าวอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ซึ่งองค์กรจะต้องเข้าไปชำระสะสางและทำให้สังคมประจักษ์ว่าเรื่องดังกล่าวมีมูลมากน้อยแค่ไหน

ถ้าหากว่าเป็นจริงจะดำเนินการอย่างไร

และถ้าเป็นเพียงข่าวโคมลอยก็ต้องใช้มาตรการทางกฎหมายกับผู้กล่าวหาที่นำความเสื่อมเสียมาให้กับองค์กร

อย่างไรก็ตาม

กรณีการซื้อขายตำแหน่งในวงการสีกากีที่ปรากฏเป็นข่าวทั้งในที่แจ้งและที่ลับทั้งในอดีตและปัจจุบันนั้น

หากมีการทำโพลสำรวจความคิดเห็นประชาชนกลุ่มตัวอย่าง

ผลก็อาจจะทำให้เชื่อได้ว่าการซื้อขายในตำแหน่งอาจจะจริง แต่จะใช้เงินมากน้อยแค่ไหนไม่สามารถที่จะระบุได้ ซึ่งผู้ที่รู้อย่างแท้จริงคือผู้ซื้อและผู้ขาย

ย้อนกลับไประหว่างวันที่ 12-14 สิงหาคม 2552 สวนดุสิตโพล

มหาวิทยาลัยสวนดุสิตได้สำรวจความคิดเห็นเรื่องตำรวจคิดอย่างไรกับการซื้อขายตำแหน่งในวงการตำรวจ

กรณีศึกษาจากตัวอย่างเจ้าหน้าที่ตำรวจทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัดจำนวน 1,050 คน

โดยเจ้าหน้าที่ตำรวจสวนใหญ่ร้อยละ 41.26

เห็นว่าการซื้อขายตำแหน่งเป็นเรื่องปกติของวงการตำรวจที่ปฏิบัติกันมานานแล้ว ร้อยละ 22.46

เห็นว่าควรหาพยานหรือหลักฐานการซื้อขายตำแหน่งเพื่อมาแสดงให้เห็นว่าเป็นเรื่องจริง ร้อยละ 15.90

เห็นว่าการซื้อขายตำแหน่งทำให้วงการตำรวจเสื่อมเสีย ตำรวจที่ดีจะได้รับผลกระทบด้วย ร้อยละ 13.47

เห็นว่าการซื้อขายตำแหน่งเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง ไม่ยุติธรรม ไม่เป็นไปตามกฎระเบียบที่กำหนด และร้อยละ

6.91 เห็นว่าการซื้อขายตำแหน่งมีเรื่องการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย

พร้อมกันนั้นโพลดังกล่าวยังระบุว่า เรื่องซื้อขายตำแหน่งของวงการตำรวจนั้น ตำรวจส่วนใหญ่ร้อยละ 48.60 เชื่อว่ามีการซื้อขายตำแหน่งในวงการตำรวจจริง เพราะหวังในความก้าวหน้าในอาชีพ

และเป็นเรื่องผลประโยชน์ที่มีการเมืองเข้ามาเกี่ยวข้องของ ร้อยละ 39.29 ยังไม่แน่ใจว่าจะมีการซื้อขายตำแหน่งจริง

เนื่องจากข่าวดังกล่าวนั้นมีมานานแล้ว และอาจจะเป็นการปล่อยข่าวเพื่อทำลายภาพพจน์วงการตำรวจ

หรือความขัดแย้งส่วนตัวได้ และร้อยละ 12.11 ไม่เชื่อว่าจะมีการขายตำแหน่งกัน

เพราะยังไม่เคยพบเห็นมาก่อนตั้งแต่อยู่ในวงการตำรวจมา

สำหรับแนวทางแก้ไข ตำรวจร้อยละ 35.37

เห็นว่าควรตั้งคณะกรรมการตรวจสอบเพื่อหาข้อเท็จจริงในเรื่องดังกล่าว ร้อยละ 22.81

เห็นว่าสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรออกมายืนยันและอธิบายถึงข่าวการซื้อขายตำแหน่งอย่างตรงไปตรงมา ร้อยละ

17.36 เห็นว่าการพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายควรเป็นไปตามขั้นตอน โปร่งใส ตรวจสอบได้ ร้อยละ 16.27

เห็นว่าควรปลูกฝังตำรวจรุ่นใหม่ให้รู้จักรักศักดิ์ศรีของตนเอง และร้อยละ 8.19

เห็นว่าการประชาสัมพันธ์ผลงานตำรวจและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของตำรวจให้กลับคืนมา

จากการที่มีการกล่าวหาว่า มีการซื้อขายตำแหน่งในวงการสีกากีโดยมี

พล.อ.เกี้ยวของ

กลับมีเรื่องที่น่ายินดีที่ผู้บริหารประเทศโดยเฉพาะรองนายกรัฐมนตรีฝ่ายความมั่นคงได้ตอบค

ำถามผู้สื่อข่าวโดยยืนยันว่า “ถ้าผมยังอยู่ ไม่มีการซื้อขายตำแหน่ง

แต่อาจจะมีการพดกเบ็ดฝากคนนั้นคนนี้ได้ คนที่เชื่อก็ช่วยไป”

วันนี้ประเทศไทยภายใต้การบริหารประเทศโดย พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางในการปฏิรูปประเทศ

ซึ่งในการปฏิรูปนั้นระบบราชการเป็นหนึ่งในองค์ประกอบของการที่รัฐบาลจะต้องเดินทางปฏิรูปให้เป็นรูปธรรม ที่สำคัญจะหาอะไรที่จะไม่ให้เกิดการเมืองเข้ามาแทรกแซงในการบริหารราชการ

ก็เป็นอีกหนึ่งโจทย์ที่จะต้องทบทวนในการแสวงหาแนวทางและวางมาตรการเพื่อเป็นบรรทัดฐานสำหรับระบบราชการไทย แต่อย่างไรก็ตาม เท่าที่ผู้เขียนได้ศึกษาการปฏิรูประบบราชการในอดีต

ตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ตลอดจนภายหลังการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รัฐบาลในอดีตล้วนแล้วแต่มีแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนว่าด้วยการปฏิรูป

แต่เป็นที่น่าสนใจว่า เมื่อสถานการณ์ทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลง

ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อการปฏิรูปย่อมจะปรากฏให้เห็น

ปัจจัยที่เป็นอุปสรรค นักวิชาการทางการจัดการบริหารการพัฒนา ดร.อลงกต วรกี ได้ศึกษาพบว่า

1. การขาดความต่อเนื่องของเจตนารมณ์ทางการเมือง (Political Will) เนื่องจากรัฐบาลเป็นรัฐบาลผสม ทำให้ขาดเสถียรภาพ มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลบ่อยครั้ง โดยเฉพาะในช่วงปี พ.ศ.2531-2540 มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลถึง 8 รัฐบาล และทุกครั้งที่มีการเปลี่ยนรัฐบาลใหม่ภารกิจแรกๆ ที่ดำเนินการคือการแก้ปัญหาต่างๆ ที่สืบเนื่องมาจากรัฐบาลชุดก่อนที่เป็นปัญหาเฉพาะหน้าและเป็นปัญหาระยะสั้น
2. การต่อต้านการเปลี่ยนแปลงอย่างรุนแรงจากข้าราชการระดับสูงและนักการเมือง (Strong Resistance to Change) เนื่องจากการปฏิรูประบบราชการจะมีการนำกระบวนการใหม่ ในการบริหารมักเน้นการมอบอำนาจ การกระจายอำนาจ การเป็นประชาธิปไตย การลดกฎระเบียบและการควบคุมของภาคราชการ และการลดหน่วยงานและกำลังข้าราชการ ซึ่งส่งผลกระทบต่อข้าราชการระดับสูง สถานภาพหรือประโยชน์ที่เคยได้มาก่อนในบางกรณี ประกอบกันนั้น นักการเมืองก็เข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้าน เพราะการปฏิรูประบบราชการในบางกรณีจะทำให้เสียคะแนนนิยมจากกลุ่มบุคคลที่เป็นหัวคะแนน

เพื่อเป็นการรักษาไว้ซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีของข้าราชการไทยที่ส่วนใหญ่เป็นข้าราชการที่ดี ปฏิบัติหน้าที่เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนจนเป็นที่พึงพอใจ แต่เมื่อในสังคมข้าราชการมีบางคน บางกลุ่ม ยังมีพฤติกรรมที่นำมาซึ่งความเสื่อมเสีย คงจะถึงเวลาที่ผู้บริหารทุกระดับโดยเฉพาะรัฐบาลจะต้องเร่งดำเนินการเดินหน้าประเทศไทยเพื่อการปฏิรูประบบราชการให้เป็นรูปธรรมอย่างครบวงจร และหากปฏิรูปสำเร็จตามยุทธศาสตร์ที่วางไว้ จะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตลอดไป

ผู้เขียน ผศ.รัฐพงศ์ บุญญาหวัตร อดีตคณบดี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

ที่มา [มติชนรายวัน วันที่ 14 มีนาคม 2559](#)